

Suojeltavan luontotyypin rajojen määrittäminen

1 Kohde

Nimi:	Pirholan paahderinne
Suojelualuetunnus	LTA274679
Kunta:	Asikkala
Kiinteistöt:	16-402-55-4
Pinta-ala:	0,53 ha
Omistaja:	████████████████████
Suojeltu luontotyyppi:	Harjumetsien valorinne

2 Aluekuvaus

Asikkalassa sijaitseva luonnonsuojelulain mukainen luontotyyppirajaus on esitetty oheisessa karttaliitteessä, johon merkitty harjumetsien valorinne on 0,53 hehtaarin laajuinen. Luontotyyppi on tässä nimetty paahderinteeksi, joka kuvaa paremmin olosuhteita alueella. Rajatulla alueella puuston latvuspeitto on noin 50 %, ja kaakko-etelä-suuntaisen rinteiden kaltevuus vaihtelee 25-30 %:n välillä.

Paahderinteiden alueelta on löydetty kaksi kangasvuokkoyksilöä. Kohteella kasvaa runsaasti harjuajuruohoa, ja alueelta löytyy myös ahokissankäpäälää ja mäkitervakkoa. Pohjakerros on paikoin aukkoinen ja humuskerros ohut.

Kasvillisuustyyppiltään paahderinne on kuivaa puolukka-lillukkatyyppin lehtoa, jossa valtalajeina kasvavat sianpuolukka ja kielo. Paikoitellen alueella on kivennäismaalaikkuja, joissa kasvillisuus on edustavaa harjulajistoa (mäkitervakko, harjuajuruoho, ahokissankäpäälä). Alueella kasvaa myös jonkin verran myös kanervaa ja poronjäkälää. Pensaskerroksessa kasvaa katajaa. Valtapuuna kohteella on mänty, joka on noin 70–80-vuotiasta, ja myös jokunen nuorempi koivu kasvaa alueella.

Alueella on tehty jossain vaiheessa harvennushakkuu, jossa isoimmat puut on poistettu. Luontotyyppirajauksen pohjoisreunalla on useita hakkuutähdeksäjoja edellisen harvennushakkuun jäljiltä. Alue voidaan kuitenkin laskea luonnontilaisen kaltaiseksi.

Rajaukseen on otettu mukaan paahderinteestä edustavin osuus, jonka alueella paahderinteiden kasvillisuus on luonnontilaiseen verrattavaa.

Kohde on inventoitu Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimesta 13.6.2024.

3 Asianosaisten kuuleminen ja lausunnot

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on hallintolain 34 § mukaisesti kuullut kiinteistön omistajia 14.2.2025 sekä pyytänyt asiasta lausuntoa Asikkalan kunnalta 19.2.2025 päivätyillä kirjeillä. Myös Lupa- ja valvontavirasto on kuullut uudelleen toista maanomistajaa 2.3.2026 päivätyillä kirjeellä, jotta tiedon perille saapuminen saatiin varmistettua.

Maanomistajat eivät ole esittäneet lausuntoa rajauspäätöksestä.

Asikkalan kunta on toimittanut asiasta lausunnon 7.3.2025. Lausunnossa todetaan, että kiinteistöstä 16-402-55-4, PIRHOLA rajatulla 5300 m² paahderinteen osalla on voimassa Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014, joka on saanut lainvoiman 14.5.2019. Kaavassa alue on kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta maakunnallisesti arvokkaalla alueella. Vääksyn osayleiskaavassa, joka on vahvistunut 31.5.2010 alue on MU-1, maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta ja ympäristöarvoja. Alueella ei ole asemakaavaa. Alue on siis jo ennen luontotyyppiinventointia tunnistettu arvokkaaksi. Kunnanhallitus ei näe, että luonnonsuojelulain 64 §:n mukaisen luontotyypin: "harjumetsän valorinne" rajaamiselle ja luonnonsuojelualueen perustamiselle olisi kaavallista tai maankäytöllistä estettä. Kunnanhallituksella ei ole huomautettavaa Pirholan paahderinne, 16-402-55-4, luonnonsuojelulain 64 §:n luontotyypin rajaamista koskevassa asiassa.

4 Lupa- ja valvontaviraston päätös

Lupa- ja valvontavirasto päättää, että luonnonsuojelulain 64 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitetun hajumetsien valorinteen rajat määritellään liitekarttaan merkityllä tavalla. Kohde on alueellisesti merkittävä, koska se on yksi ainoita luonnontilaisen kaltaisia valorinteitä ja kohteella kasvaa uhanalaista lajistoa, jotka voisivat hävitä metsätalouksikäytön yhteydessä.

Luonnonsuojelulain 64 §:n 1 momentin nojalla liitekarttaan merkityn alueen hävittäminen tai heikentämien on kielletty. Luontotyypin ominaispiirteitä ovat alueen paahteisuus ja valoisuus sekä rinteen kaltevuus. Luonnonsuojeluasetuksen 4 §:n mukaan harjumetsien valorinne on alue, joka on kaakko-länsi-suuntainen harju- tai reunamuodostuman rinnealue, jonka kaltevuus on vähintään viisi prosenttia, humuskerros ohut, pohjakerros aukkoinen ja puuston latvuspeittävyys enintään 60 prosenttia, ja jolla kasvaa häränsilmää, kalliokieliä, kangasajuruohoa, ahokissankäpäliä tai vastaavia harjuille tyypillisiä lajeja.

Esimerkiksi seuraavat toimet saattavat hävittää esiintymispaikan tai heikentää sitä:

- rakennusten, rakennelmien tai teiden rakentaminen;
- maa-ainesten tai kaivoskivennäisten ottaminen, maa- tai kallioperän vahingoittaminen;
- harjumetsien valorinteille tyypillisen luontaisen kasvillisuuden ja puuston poistaminen, hävittäminen tai vahingoittaminen;
- moottoriajoneuvolla ajo muutoin kuin alueen luonnonhoitotoimien yhteydessä;
- kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa vaikuttaa epäedullisesti alueen ominaispiirteiden säilymiseen.

Luontotyyppirajauksen aluetta voidaan tarvittaessa hoitaa Lupa- ja valvontaviraston hyväksymän suunnitelman mukaisesti ja maanomistajien suostumuksella esim. alikasvoskuusia poistamalla.

Luonnonsuojelulain 64 §:n 2 momentissa tarkoitettu kiello t tulee voimaan, kun Lupa- ja valvontavirasto on päätöksellään määritellyt suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

Lupa- ja valvontavirasto on tarkistanut kohteen rajat ja todennut liitekarttaan merkityn alueen täyttävän luonnonsuojelulain 64 §:n mukaiset pähkinäpensaikon kriteerit. Luontotyyppin säilyminen vaatii päätöksessä määritellyjä rajoja.

5 Korvaussäännökset

Valtion korvausvelvollisuudesta on säädökset luonnonsuojelulain 111-113 §:ssä. Jos luonnonsuojelulain 64 §:n nojalla tehdystä päätöksestä aiheutuu maanomistajalle merkityksellistä haittaa, on valtio maanomistajan niin vaatiessa velvollinen korvaamaan haitan. Korvausvelvollisuus ei synny ennen kuin omistaja on 66 §:n nojalla hakenut lupaa poiketa kiellosta ja hakemus on hylätty. Jos on ilmeistä, ettei luvan myöntämiselle ole edellytyksiä toimitus korvauksen määräämiseksi voidaan panna vireille ilman luvan hakemista. Jos korvauksesta ei voida sopia, maanomistaja voi hakea toimitusta korvauksen määräämiseksi Maanmittauslaitokselta. Korvausten määräämisestä säädetä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa.

6 Merkitseminen kiinteistörekisteriin ja maastoon

Luonnonsuojelulain 121§:n 1 momentin mukaisesti päätöksestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin. Tarvittaessa Lupa- ja valvontavirasto vastaa rajojen merkitsemisestä maastoon. Luonnonsuojelualueen merkitsemisestä maastoon säädetään luonnonsuojelulain 59 §:ssä ja ympäristöministeriön asetuksessa luonnonsuojelualueen merkitsemisestä maastoon (261/2016).

Lupa- ja valvontavirastolla ei ole luonnonsuojelulakiin perustuvaa velvoitetta merkitä tämän päätöksen kohteena olevaa luonnonsuojelualueetta maastoon.

7 Sovelletut oikeusohjeet

- Luonnonsuojelulaki (9/2023) 64 §, 121 §
- Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 4 §
- Hallintolaki (434/2003) 34 §

8 Asian käsittelijät

Asian on esitellyt ympäristösuunnittelija Heidi Keinonen ja ratkaissut ryhmäpäällikkö lida Kämäri. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

9 Päätöksen kuuluttaminen

Lupa- ja valvontavirasto tiedottaa tästä päätöksestä luonnonsuojelulain 121 §:n mukaisesti julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilla osoitteessa <https://lvv.fi/ajankohtaista/kuulutukset-ja-yleistiedoksiannot>.

Tieto kuulutuksesta julkaistaan luonnonsuojelulain 121 §:n sekä kuntalain (410/2015) 108 §:n nojalla myös suojellun alueen sijaintikunnan verkkosivuilla.

10 Muutoksenhaku

Tämä päätös on luonnonsuojelulain 64 §:n 3 momentin nojalla voimassa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei Hämeenlinnan hallinto-oikeus toisin päättä. Lupa- ja valvontaviraston päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on liitteenä.

11 Päätöksestä tiedottaminen

Liitteet

Kartta
Valitusosoitus

Jakelu

Kirjeitse saantitodistuksella maanomistajille

Tiedoksi

sähköpostitse:

Ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Päijät-Hämeen maakuntaliitto toimisto@paijat-hame.fi

Kaakkois-Suomen Elinvoimakeskus kirjaamo.kaakkois-suomi@ely-keskus.fi

Suomen luonnonsuojeluliiton Päijät-Hämeen piiri ry etela-hame@sl.fi

Suomen luonnonsuojeluliitto lausunnot@sl.fi

Asikkalan kunta kirjaamo@asikkala.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Suomen metsäkeskus kirjaamo@metsakeskus.fi

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/25567/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/25567/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Keinonen Heidi 30.04.2026 09:56

Ratkaisija Kämäri Iida 30.04.2026 11:01